

Plenum

Onsdag 25.10.2023 kl. 13.59—15.56

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 10 a § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

Regeringens proposition RP 78/2023 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 4 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till finansutskottet.

För remissdebatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet som vanligt och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen. — Debatten börjar. Presentationsanförande, minister Purra, varsågod.

Debatt

14.43 Valtiovarainministeri Riikka Purra (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen maaseutu, maatalous ja metsät turvaavat kansalaisten hyvinvointia ja ovat koko yhteiskunnan peruspilareita. Niiden tärkeys korostuu muuttuneessa turvallisuusympäristössä entisestään. Tämä todetaan hallitusohjelmassa. Hallitusohjelman mukaisesti nyt eduskunnalle ehdotetaan maatilatalouden tuloverolakia muutettavaksi siten, että maatalouden tulosta vähennettävän tasausvarauksen enimmäismäärä korotettaisiin nykyisestä 13 500 eurosta 25 000 euroon.

Maatilatalouden tuloverolain mukaan verovelvollinen voi vähentää maatilan maatalouden puhtaasta tulosta tasausvarauksen. Tasausvarauksen suuruus on enintään 40 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 13 500 euroa. Pienempää kuin 800 euron tasausvarausta ei saa tehdä. Puhdas tulo lasketaan vähentämällä maatalouden veronalaisista tuloista menot, jotka ovat aiheutuneet tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä. Tasausvarauksen voi käyttää maatalouden investointeihin. Tasausvarauksen voi vähentää maatalouden käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta- ja perusparrannusmenoista. Tasausvaraus voidaan myös tulouttaa eli lukea suoraan maatalouden tuloksi. Tasausvaraus on käytettävä investointeihin tai tuloutettava viimeistään kolmantena verovuotena varauksen tekemisestä.

Arvoisa puhemies! Hyvän tuloksen tehneillä maataloilla tasausvaraus mahdollistaa tulojen jaksottamisen, eli maatila voi siirtää verotuksellisessa mielessä tuloa seuraaville vuosille, jonka se voi hyödyntää tulevaisuuden investoinneissaan. Hallituksen esitys mahdollistaa nyt entistä suuremman jouston kotimaisille maataloille tulontasauksessaan ja näin tuo joustavuutta maatilayrittäjille taloudenpitoon. Tasausvarausta ei kuitenkaan ole pakko käyttää investointeihin.

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

Esityksessä ehdotetaan, että varauksen euromäärän enimmäismäärä, joka nykyisin on 13 500 euroa, korotetaan 25 000:een. Varauksen prosenttiperusteista enimmäismäärää tai varauksen käyttöaikaa ei ehdoteta muutettavaksi. Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi ajankohtaa, jolloin vaatimus tasausvarauksen käyttämisestä on esitettävä. Verovelvollinen voisi vähentää veroilmoituksessaan ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä tekemänsä varauksen.

Arvoisa puhemies! Varauksen enimmäismäärää on korotettu edellisen kerran vuonna 2001, jolloin markkamääräistä enimmäismäärää korotettiin 40 000 markasta 80 000 markkaan ja prosenttiperusteista määrää 30 prosentista 40:een. Myös varauksen käyttöaikaa pidennettiin kahdesta vuodesta kolmeen. Vuoden 2001 lopussa sääntelyyn tehtiin euron käyttöönotosta aiheutuneet muutokset. Kun otetaan huomioon edellisestä muutoksesta kulunut aika, enimmäismäärän tarkistusta voidaan pitää perusteltuna. Tavoitteena on osaltaan vastata myös maatalouden rakennekehitykseen, joka on kasvattanut tilakokoa.

Tasausvarauksen enimmäismäärän korotus kohdistuisi niihin maatiloihin, joiden puhdas tulo on riittävän suuri nykyisen enimmäismääräisen tasausvarauksen tekemiseen. Muille tiloille enimmäismäärän nostolla ei olisi vaikutusta.

Tasausvarauksen enimmäismäärän korotuksen arvioidaan pienentävän verotuloja vuosina 24–26 noin 13 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 27 muutoksen arvioidaan pienentävän verotuloja noin kolme miljoonaa euroa. Vuodesta 27 alkaen korotettua tasausvarausa aletaan tulouttaa takaisin verotukseen, mutta siltä osin kuin varausta on käytetty investointeihin, se palautuu hitaammin poistojärjestelmän kautta aiheuttaen jonkin verran verotulojen menetyksiä myös jatkuvuosina.

Arvoisa puhemies! Vuosina 2024–2026 valtion verotulojen arvioidaan vähentyvän noin yhdeksällä miljoonalla eurolla, kuntien verotulojen noin kolmella miljoonalla eurolla ja seurakuntien verotulojen noin miljoonalla eurolla. Vuonna 27 valtion verotulojen arvioidaan vähentyvän kahdella miljoonalla eurolla, kuntien noin miljoonalla eurolla. Vuonna 27 muutoksella ei arvioida olevan merkitystä seurakuntien verotuloihin. Kansaneläkelaitoksen verotuloihin muutoksella ei arvioida olevan merkitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Sitten edustaja Kallio.

14.47 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edelliseen asiakohtaan liittyen vielä sen verran, että huomasin, että keskustalaisista ei kukaan tainnut kiittää, joten minä nyt uskaltaudun tässä kaikkien keskustalaisten puolesta kiittämään tästä edellisestä kohdasta, ihan siis aidosti.

Mutta tähän asiakohtaan:

Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa luvataan seuraavaa: ”Hallitus sitoutuu maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraporttiin ja aloittaa välittömät toimenpiteet esitysten toteuttamiseksi, jotta alkutuotantajan asema ja koko elintarvikeketjun tasapaino kehittyvät nykyistä oikeudenmukaisempaan suuntaan.” Mainitussa parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraportissa todetaan: ”Ajanmukaistetaan maatalouden tasausvaraus investointeihin varautumisen edistämiseksi poistamalla euromääräinen yläraja, mutta säilyttämällä suhteellinen yläraja, 40 prosenttia, joka kohtelee erikokoisia tiloja suhteessa tasavertaisesti.”

Arvoisa puhemies! Nyt lähetekeskustelussa olevassa esityksessä ehdotetaan, että tasausvarauksen euromäärän enimmäismäärä, joka nykyisin on 13 500 euroa, korotetaan 25 000

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

euroon. Varauksen prosenttiperusteista enimmäismäärää tai varauksen käyttöaikaa ei ehdoteta muutettavaksi. Lain lausuntopalautteessa oli mukana myös asiantuntijalausuntoja, joiden mukaan euromääräinen yläraja on haitaksi maatalouden terveille rakennekehitykselle. Haitta syntyy siitä, että se estää merkittäviä investointeja tekeviä maatiloja hyödyntämästä tasausvarausta. Maatalouden investoinnit ovat usein satojatuhansia euroja. Merkittävässä osassa puhutaan miljoonista euroista. Näihin peilaten vanha 13 500 euron raja oli lähinnä kuriositeetti, mutta myös sen nostaminen 25 000 euroon jää kosmeettiseksi.

Esitysluonnoksessa esitetyn MVL:n 10 a §:n muutoksen sijasta MVL 10 a §:ää tuleekin muuttaa siten, että siitä poistetaan toisen virkkeen toinen lause. Lause kuuluisi silloin muodossa: ”Tasausvarauksen suuruus on enintään 40 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä.” Tällöin kaikki maatalouden harjoittajat ovat yhdenvertaisia tuloksen suuruudesta huolimatta ja hallitus voi noudattaa oman ohjelmansa kirjauksia.

Arvoisa puhemies! Aina kun puhumme maataloudesta, on kaikkien syytä muistaa, että puhumme ruoasta. Maatalouden kannattavuus ei ole sillä tasolla, millä sen kuuluisi olla. Hallitusohjelman erinomaiset tavoitteet vaativatkin toteutuakseen konkreettisia tekoja. Sen vuoksi tässäkin kohtaa on hyvä nostaa esille maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverovapauden edistäminen, josta edellisessä eduskunnassa olikin jo käsitellyssä aloite. Silloisen aloitteen tekijän taustan huomioiden voinee olettaa, että se etenee nyt suotuisammilla merkeillä aina onnelliseen loppuun saakka. Itse olen valmis tukemaan tätä tavoitetta, ja vaikea nähdä mitään syytä, miksei sille olisi laajaa kannatusta läpi tämän salin. Kysehän on suomalaisesta ruoasta, sen tulevaisuudesta ja mitä suurimmassa määrin huoltovarmuudestamme. Kysymys kuuluukin: onko ministerillä valmiutta edistää maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverosta luopumista? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

14.51 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ensin kiitos valtiovarainministeri Purralle tästä esityksestä, se on tärkeä ja hyväksyttävissä. Jos puhutaan parlamentaarisesta työryhmästä, joka sai päätökseen esityksensä ja raporttinsa viime maaliskuussa, siellä on paljon hyviä esityksiä kannattavuuden parantamiseksi maataloudessa, ja hallitus on ottanut hyvin monta nyt ohjelmistonsa ja toteuttaa ne. Tästä kyseisestä esityksestä, mikä meillä on tässä, on hyvä aloittaa. Aikaisemmin sitä ei ole toteutettu ollenkaan, ja on hyvä, että on tehty edes aika hyvä esitys, ja sitä voi sitten tulevina vuosina vielä parantaa, tai tulevina hallituskausina. Mutta on hyvä, että tämä hallitus on nyt aloittanut.

Hallitusohjelmassa sovitun mukaisesti maatalouden tulosta vähennettävän tasausvarauksen enimmäismäärää korotetaan nykyisestä 13 500 eurosta 25 000 euroon. Tasausvarauksen euromääräisen enimmäismäärän korottamisella on laaja kannatus. Maatalouden tasausvaraukseen tehtävä muutos vastaa maataloudessa tapahtuneeseen rakennekehitykseen. Tasausvarauksen enimmäismäärä olisi muutoksen jälkeenkin melko pieni suhteessa tällä hetkellä suurimpien maatilojen investointeihin ja liikevaihtoon.

Esityksellä on maltillisia vaikutuksia kuntien verotuloihin. Kuntien kannalta on merkittävää, että veroperustemuutoksista aiheutuvat verotuottomuutokset kompensoidaan hallitusohjelman mukaisesti kunnille.

Viime vaalikauden lopussa julkaistussa maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraportissa todetaan, että tasausvarauksen nykyinen

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

enimmäismäärä on asetettu vuonna 2001, jonka jälkeen maatilojen määrä on lähes puolittunut ja jatkavien tilojen koko vastaavasti kasvanut. Tiloilla tehdään jatkuvasti erilaisia investointeja, mutta etenkin suurempien kehittämisharppausten koko on huomattavasti kasvanut kaikissa tuotantosuunnissa. Samaan aikaan markkinoiden vaihtelut vuosien välillä ovat kasvaneet.

Tasausvaraus on konkreettinen, käytettävissä oleva keino investointeihin varautumiseen ja toisaalta tulovaihtelujen verovaikutusten tasaamiseen vuosien välillä. Uudistus on siis hyvä ja erittäin kannatettava. Tulevaisuudessa pitäisi harkita vakavasti sitä, että euromääräinen yläraja poistettaisiin kokonaan ja jätettäisiin ainoastaan suhteellinen 40 prosentin yläraja. Tämä huomioisi paremmin pitkään jatkuneen suurempien tilakokojen kehityksen ja auttaisi kroonisista kannattavuusongelmista kärsivää elinkeinoa enemmän.

Arvoisa puhemies! Maataloudesta puhuttaessa haluan nostaa myös yhden tärkeän asian tässä yhteydessä esille ja alleviivata sitä. Se on elintärkeä asia. Nimittäin maataloustuottajille näinä aikoina, kun kannattavuus on erittäin heikko, tukien maksun tulisi tapahtua ajallaan. [Petri Huru: Juuri näin!] Maataloustukien maksu perustuu siihen, että kuluttaja saisi edullisempaa ruokaa. Sitä ei aina huomata, että tukien vaikutus siihen on erittäin suuri ja siihen, että ruuantuotanto edes jotenkin kannattaisi Suomessa, puhumattakaan huoltovarmuuden tärkeydestä, mikä on noussut nyt viime vuosina erittäin tärkeäksi ja huomioitavaksi asiaksi.

Kun maajussi valmistaa tuotannon mahdolliseksi pelloillaan ja navetoissa, maksut viivästyvät. Se vaarantaa tilan tulevaisuuden. Kaikki me, jotka saamme kuukausipalkkaa, tiedämme, että jos siihen tulisi monen kuukauden viive, että sitä palkkaa ei tulisi, tulisi suuria ongelmia. Ei maajussi ole sen erilaisempi, ja siellähän on investoitu vielä valtavat määrät. Elikä tuet ajallaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

14.56 Markku Siponen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäiseksi haluan kiittää hallitusta tästä esityksestä maatilatalouden tuloverolakiin ja tämän tasausvarauksen nostamisesta 13 500:sta 25 000:een. Tämän asian käsittely on myöskin sopivaan aikaan, koska juuri näihin aikoihin maataloilla tehdään välitilinpäätöksiä ja mietitään myöskin sitä mahdollista tasausvarauksen käyttöä.

Hallitus on todellakin ilmoittanut noudattavansa toimissaan maataloutta kohtaan tämän parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraporttia, mihinkä myöskin edustaja Elomaa tässä viittasi, mutta siinähan esitettiin tasausvarauksen euromääräisen ylärajan poistamista tiettyin kriteerein. Kysynkin, miksi hallitus ei noudattanut tässä tätä parlamentaarisen työryhmän esitystä. Tämä euromääräinen yläraja on nimenomaan todettu haitaksi kehittyville, investoiville tiloille, ja muun muassa MTK tästä lausui.

Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin myöskin kysyä, millä muilla veroratkaisuilla hallitus aikoo helpottaa maatalousyrittäjien tilannetta. Edellinen hallitus helpotti tilannetta muun muassa kiinteistöverotuilla. [Petri Huru: Kenen aloitteesta?] Olemme keskustassa esittäneet — kuunnelkaa, perussuomalaiset — että maatalouden tuotantorakennusten kiinteistövero poistettaisiin, ja perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit muun muassa esittivät tätä viime kaudella. Haluaisinkin nyt kysyä: aikooko valtiovarainministeri Purra ottaa tämän valmisteluun? [Juho Eerola: Niin, edellinen valtiovarainministeri!]

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

14.58 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan maatalouden tuloverolakia muutettavaksi siten, että maatalouden tulosta vähennettävän tasausvarauksen enimmäismäärä korotettaisiin nykyisestä 13 500 eurosta 25 000 euroon, siis 11 500 euroa.

Juuri keskustelin Nordean maa- ja metsätalousrahoituksen johtajan kanssa, ja tulimme samaan tulokseen: tällä ei ole mitään käytännön merkitystä. Enimmäismäärän tarkistus on toki perusteltua, mutta olisi hyvä kuulla hallituksen edustajilta, miksi tasausvaraus nostetaan nimenomaan 25 000 euroon eikä korkeammalle tai poisteta kokonaan. Esimerkiksi MTK:n lausunnon mukaan euromääräinen yläraja on haitaksi maatalouden terveelle rakennkehitykselle, koska se estää merkittäviä investointeja tekeviä maatiloja hyödyntämästä tasausvarausta. On myös syytä huomata, että maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraportissa ehdotettiin tasausvarauksen euromääräisen ylärajan poistamista.

Arvoisa puhemies! Tähän asti kaikki maatalouteen liittyvät hallituksen esitykset ovat olleet kosmeettisia. Todella suurimmat ongelmat täällä tuli jo puheenvuorossa esille: tukien siirtyminen, lainojen maksujen siirtäminen tukien maksun ajankohtaan, [Juho Eerolan välihuuto] monopoliasemassa lannoitemarkkinoilla oleva yksi yritys, oligopoli ruokamarkkinoilla. Näihin nykyinen hallitus ei ole puuttunut vielä mitenkään. [Juho Eerola: Keskustalla oli viime kaudella valtiovarainministeri!]

Arvoisa puhemies! Toin jo eilen täysistunnossa kiinteistöveroä koskevan asian yhteydessä esille, että maatalouden tuotantorakennusten vapauttaminen kiinteistöverosta kohdistuisi investointeja tekeviin tiloihin. Olisi hyvä kuulla hallituspuolueitten kansanedustajilta, voisiko tämä kiinteistöverotuksen poistaminen maatalouden tuotantorakennuksista olla sellainen asia, jota voisimme yhdessä yli puoluerajojen edistää keinona parantaa maatalouden kannattavuutta. Eilisessä keskustelussa tähän asiaan en vielä muilta kuin keskustalta puheenvuoroja kuullut. [Juho Eerolan välihuuto] — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kangas.

15.00 Antti Kangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä lakimuutos on ensimmäinen osa hallitusohjelman mukaista pakettia, missä lähdetään muuttamaan lakia maatalouden arviointiryhmän loppuraportin mukaiseen suuntaan. On totta, että 25 000 euron yläraja ei ole yhtä hyvä kuin mahdollisesti olisi voinut olla tämä pelkkä 40 prosentin mukainen raja. Samalla on syytä muistaa myös, että tämä 25 000 euron yläraja on se, mitä keskustapuolueen Sipilän hallituksesta esitettiin tähän rajaksi, eli tämä on suoraan keskustan esityksen mukainen, mutta Sipilän hallitus erosi tehtävistään ennen kuin he ehtivät ajaa tämän läpi. Eli sikäli en ymmärrä täysin keskustan kritiikkiä.

Tämä on hyvä lähtökohta, ja uskoisin, että valtiovarainministeriö voi tarkastella tätä ylärajan suuruutta myöhemmin uudelleen. Mutta tästä on hyvä lähteä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Norrback.

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

15.01 Anders Norrback r: Tack, ärade talman! Tack, minister Purra och regeringen för ett lagförslag som visar riktningen i regeringens lantbrukspolitik. Här börjar man nu då beta av de lagförslag som ska komma via regeringsprogrammet.

När jag lyssnar på oppositionen är det alldeles klart att man lyfter de frågor man gör, för man har inget helhetsansvar för ekonomin och då talar man som man gör. Riktningen är ändå den rätta och man får möjligheter att kanske framför allt jämna ut inkomstskillnaderna mellan åren, som har blivit stora på grund av väderlek och annat, men det är klart att det också har betydelse när det gäller investeringarna.

Arvoisa puhemies! Olen iloinen, että hallitus tunnistaa suomalaisen alkutuotannon haasteet ja haluaa tukea suomalaisen ruuantuotannon kehitystä. Tasausvarauksen ylärajan korottaminen helpottaa siis erityisesti investoivien maatalojen taloudellista tilannetta ja edistää maatalouden kehitystä. Tämä askel on oikeaan suuntaan, mutta odotamme vielä, vaikka se ei kuulu ministeri Purralle, niitä muita lakiehdotuksia kilpailulain osalta, hankintalain osalta ja elintarvikemarkkinalain osalta. On erittäin tärkeää, että tämä kokonaisuus tulee ehjäksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Koska en avaa nyt debattipuheenvuoroja, niin pyydän, että edustaja Siponen varaa varsinaisen puheenvuoron, niin saa sitten tuossa kohtapuoliin sen. — Mutta sitten edustaja Piisinen.

15.03 Jorma Piisinen ps: Arvoisa puhemies! Maatalouden tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maatalouden tulosta vähennettävän tasausvarauksen enimmäismäärä korotettaisiin nykyisestä 13 500:sta 25 000:een. Lisäksi esitetään täsmennettäväksi ajankohtaa, jolloin vaatimus tasausvarauksen käyttämisestä on esitettävä. Ja kuten tässä jo aiemmin olemme kuulleet, niin toki enemmän saisimme hyötyä tuonne maatalouteen, jos tuo 25 000:n yläraja poistettaisiin kokonaisuudessaan ja mentäisiin vain tuohon 40 prosentin prosentuaaliseen vähennykseen, mutta uskon, että valtiovarainministeriössä mietitään tätä asiaa sitten olemassa olevien varausvarojen puitteissa.

Varauksen enimmäismäärä on korotettu viimeksi juuri ennen euroon siirtymistä vuonna 2001, jolloin enimmäismäärä korotettiin 40 000:sta 80 000 markkaan, ja prosenttiperustaista määrää korotettiin silloin 30:stä 40 prosenttiin. Samalla varauksen käyttöaikaa pidennettiin kahdesta vuodesta kolmeen. Vuoden 2001 lopussa sääntelyyn tehtiin euron käyttöönotosta aiheutuneet muutokset. Tällaista vastaavanlaista maatilatalouden tuloverolain 10 a §:n muuttamista tasausvarauksen enimmäismäärän korottamiseksi on ehdotettu myös aikaisemmin vuonna 2018, mutta silloin sen muuttaminen ei ollut erinäisten EUsäännösten vuoksi vielä mahdollista. Nykyisen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1308/2013 artiklan 211 kohta 3 mahdollistaa maatalouden harjoittajien verotettavan tulon siirtämisen verovuodelta toiselle, joten valtiontukisääntely ei enää aseta esteitä ehdotetulle tasausvarauksen korotukselle.

Muutoksen arvioidaan vaikuttavan verotuloja pienentävästi vuosina 2024—2026 noin 13 miljoonan verran vuodessa. Vuonna 27 muutoksen arvioidaan pienentävän verotuloja noin kahdella miljoonalla ja kuntien verotuloja noin miljoonalla eurolla, ja tämänhän on pieni panostus siitä, että saadaan tehtyä ikään kuin kotimaista ruuantuotantoa helpommaksi ja paremmaksi. Vuonna 2027 muutoksella ei katsota olevan merkitystä seurakuntien eikä Kansaneläkelaitoksen veroihin. Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista ai-

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

heutuvat verotuottomenetykset kompensoidaan kunnille. Vuodesta 2027 alkaen korotettua tasausvarausta aletaan tulouttaa takaisin verotukseen, mutta siltä osin kuin varausta on käytetty investointeihin, sen palautuminen poistojärjestelmän kautta on hitaampaa.

Arvoisa puhemies! Kun useiden asiantuntijoiden lausuntokierrokselta tuli pääasiallisesti positiivista palautetta, lukuun ottamatta mukana ollutta esitysluonnosta maatalouden vuokratulojen verottamisesta pääomatuloina, joka siis tullaan käsittelemään lisäselvitysten jälkeen omana kokonaisuutenaan, on tätä hallituksen esitystä pidettävä erittäin kannatettavana. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Mäenpää.

15.07 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät miehet ja naiset! Maatalouden tuloverolakiin esitetään muutosta, jossa maatalouden 40 prosentin tasausvarauksen mahdollista ylärajaa nostetaan 13 500 eurosta 25 000 euroon. Tämä ei valitettavasti ole aivan täysin sitä, mitä maatalouden parlamentaarinen työryhmä esitti, mutta tämä on muutos parempaan suuntaan ja oikeaan suuntaan. Olin itse edustaja Elomaan kanssa viime kaudella tuossa työryhmässä, ja tämä oli minulle semmoinen henkilökohtainen asia, että kovasti ponnistelin, että tämä saatiin nousemaan. Myös edustaja Kiviranta keskustasta tätä tuki silloin, ja yhdessä tätä asiaa edistimme, ja sinne se kirjattiin. Silloin siinä kirjauksessa siihen edelleen jäi se 40 prosentin raja, mutta siihen enimmäismäärään ei ollut rajaa.

Tällä hetkellä maatalouden tilakoko on kasvanut samalla kun tilamäärä on käytännössä puolittunut, ja tämä edistäisi semmoisia tiloja, jotka nyt investoivat ja ovat turvaamassa meidän ruokaturvaa. Oman näkemykseni mukaan on niin — ja kun siellä parlamentaarissa ryhmässä keskustelimme, niin se oli ennuste — että vaikka se näkyy hetkellisesti verotulojen laskuna, niin kuitenkin sitten ajan myötä sen tuottavuuden nousun myötä nämä tilat maksavat enemmän veroa paremmasta tuloksesta ja sitä myöten se tulee ikään kuin takaisin, mutta se tulee muutamien vuosien viiveellä.

Täällä eräät keskustan edustajat ovat puhuneet maatalouden kiinteistöverosta ja sen poistamisesta näiltä tuotantorakennuksilta. Viime kaudellahan minä tein siitä esityksen, jonka keskusta sitten ansiokkaasti kopioi ja yritti omia itselleen, kuten tyypillistä on. Siinä minunkin aloitteessani kuitenkin sattui semmoinen fiba — ja myöskin siinä keskustan ministerien edistämässä aloitteessa — että se ei kohdellut kaikkia tiloja oikeudenmukaisesti eli siitä jäi ulos semmoisia tiloja, jotka olivat käytännössä osakeyhtiöpohjaisia ja joilla ei ollut omaa maatalousmaata vaan ne olivat tämmöisiä, voisiko sanoa, yhteenliittymiä, jotka olivat perustaneet vaikka broileritilan, ja siellä sitten omistajat omistivat sitä maata, josta sinne vilja kasattiin. Minä tein lakialoitteen myös siitä, että se olisi korjattu, mutta eivät keskustan ministerit halunneet tätäkään edistää, eli se jäi pöydälle. [Välihuuto] Silloin keskustan ministerit... — Täällä kun kysyttiin, edistääkö valtiovarainministeri tätä asiaa, niin uskon, että meillä on kaikilla yhteinen tahtotila tässä. — Kovasti keskustan ministerit viime kaudella vakuuttivat, että tämä on EU:sta johtuva, että me ei voida poistaa sitä. Ja näin varmaan onkin. Silloin joskus, kun on liittytty EU:hun, on tehty joku hölmö diili. Esimerkiksi Ruotsissa maatalousrakennukset eivät maksa kiinteistöveroa. Eli toivoisin, että ne edustajat, jotka tätä kiinteistöveroa täällä nyt nostavat esiin, kysyisivät niiltä viime vuoden keskustan ministereiltä, saako sen muutettua vai ei.

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

Eipä minulla on nyt oikein muuta tässä ole sanottavana. Toivotaan, että tämä yläraja joskus poistuu. Silloin tilat saavat mahdollisuuden investoida enemmän tämän tasausvarauksen avulla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Periaatteessa nyt olisi aika, jolloin pitäisi ruveta jo lopettelemaan tätä settiä, koska meillä on vielä puheenvuoro ministerillä, mutta otan nämä kaksi puheenvuoroa tähän. Jos sitten jatkuu, niin sitten puheenvuorot siirtyvät myöhemmälle — ministeri saa kyllä vuoron. — Edustaja Savio.

15.12 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kiitos puheenvuorosta. — Tässä on siis kyseessä maatilatalouden tuloverolain muutos siten, että maatilatalouden tulon tasausvarauksen ylärajaa korotettaisiin 13 500 eurosta 25 000 euroon. Tämä esitys ei tosiaan vähennä pitkällä tähtäimellä verotuloja, mutta helpottaa pienehköjen ja varsinkin keskisuurten maatalojen toimintaa ja mahdollistaa näiden tilojen pitkäjänteisemmän kehittämisen. Tämä korotettukin tasausvaraus olisi tuloutettava viimeistään kolmantena vuonna tai käytettävä investointeihin.

Arvoisa puhemies! Kuten täällä on todettu, arvioiden mukaan verotulot pienenisivät seuraavina kolmena vuonna noin 13 miljoonaa euroa vuodessa ja vuonna 2027 noin 3 miljoonaa euroa ja tämän jälkeen verotulot kääntyisivät asteittaiseen kasvuun.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on kannatettava erityisesti siksi, että jos pienet ja keskisuuret tilat, jotka tästä esityksestä eniten hyötyisivät, säilyvät elinkelpoisina ja lisäävät investointejaan tämän lakimuutoksen myötä, voivat verotulot esityksen myötä jopa kasvaa pitkällä tähtäimellä tarkasteltuna. Tämä on nähdäkseni yksi esityksen pääasiallisista tarkoituksista ja myös se, että maaseutu säilyy elinvoimaisena Suomessa. Kyse ei ole pelkästään verotulovaikutuksesta vaan yleisemminkin maatalojen elinkelpoisuudesta ja elinvoimasta. Haluan kiittää valtiovarainministeriä tästä esityksestä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten vielä edustaja Siponen.

15.14 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ja kiitoksia edustajille Kangas ja Mäenpää näistä varsin rakentavista puheenvuoroista.

Ensinnäkin kommentoin tuota, kun edustaja Kangas viittasi Sipilän hallituskauteen. Varmasti tämä pitää paikkansa, mutta täytyy muistaa, että maatalouden rakennekehitys ja liikevaihdot ja muut ovat jopa siitä Sipilän hallituskaudesta nousseet merkittävästi, ja varmasti edustaja Kangas tietää varsin hyvin, mikä tämän tasausvarauksen pienen noston merkitys on. Jos haluttaisiin nimenomaan näitä investoivia tiloja auttaa, niin silloin pitäisi sitä ylärajaa nostaa. Toki siinä on ne tiukat kriteerit edelleen mukana.

Sitten edustaja Mäenpäälle tähän kiinteistöveroasiaan: Totta kai voidaan katsoa taaksepäin ja ruveta kyselemään entisiltä ministereiltä, mutta nyt teillä on kuitenkin vastuu ja valta tässä asiassa. Haluan nyt vielä esittää edustaja Mäenpäälle ihan suoran kysymyksen: aiotteko edistää tätä omaa aloitettanne nyt hallituksesta käsin eli poistaa kiinteistöveron maatalousmaalta ja maatalousrakennuksilta? [Juho Eerola: Hyvä esittää kysymys, kun puhemies sanoi, että tähän päättyy!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia. — Ja sitten ministerille kaksi minuuttia.

Punkt i protokollet PR 48/2023 rd

15.16 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan lyhyesti.

Kuten täällä kuvattiin, syitä tälle korotukselle löytyy sekä hallitusohjelmasta että muista seikoista. Erityisesti maatalouden tilarakenne, sen muutokset — paljon isoja tiloja — on yksi vaikutin, sen lisäksi tietenkin inflaatiokehitys mutta myös se, että valtiontukisäännökset, siis EU:n säännöt, eivät enää estä tällaista muutosta, joten sen vuoksi tämä tehdään.

Yleisesti ottaen täällä esitettiin jonkin verran kritiikkiä siitä, miksi ei poisteta ylärajaa tai miksei tehdä vielä anteliaampia veromuutoksia. Valtiovarainministerinä voin todeta siihen saman kuin muihinkin asiaan liittyviin kokonaisuuksiin, että hallitus mielellään alentaisi veroja huomattavasti enemmänkin, mutta meillä on tämä julkinen talous, jonka tilasta ja tästä kokonaisuudesta meidän pitää huolehtia. Hallitus tekee veroratkaisuja, joissa osa kiristää ja osa löysentää, kuitenkin niin, että omilla päätöksillämme emme kiristä kokonaisveroastetta. Tässä nämä vaikutukset verotuloihin tosiaan eivät aivan mitättömät ole. Toisaalta voidaan ajatella, että on myös dynaamisia vaikutuksia saatavilla, ja tietenkin tämäkin esitys perustuu siihen, että hallitus kantaa huolta maatalouden kannattavuudesta ja etenkin näistä alkutuotannon suurista haasteista. Hallitus edistää hallitusohjelman mukaisia veroratkaisuja. [Petri Huru: Hyvä vastaus! — Markku Siponen: Mäenpää ei vastannut! — Juha Mäenpää: Kai nyt ymmärsit, että nyt tämä käsittely loppuu, en voinut vastata!]

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till finansutskottet.